

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.
Račun pri poštnem čeku, uradu štev. 13.633.

Efekt mladinske nacionalizacije.

Te dni so priobčili listi vest, da je postala Trboveljska premogokopna družba gospodar Slavske banke. Ni v Sloveniji družbe, ki bi imela od naravnih bogastev Slovenije tako velikega dobička, ko Trboveljska premogokopna družba. Ni pa tudi v Sloveniji družbe, kjer bi imeli Slovenci tako malo besede, ko pri Trboveljski premogokopni družbi. Rekli bi lahko, da je pravica Slovencev samo ta, da so nastavljeni pri Trboveljski premogokopni družbi kot slabo plačani rudarji in da je nekaj gospodov, ki imajo še drug opravke za družbo. Ves ostali slovenski narod pa nima druge pravice, ko da plačuje horendno drago trboveljski premog in da znaša letno milijone in milijone za delničarje Trboveljske premogokopne družbe, za delničarje, ki so skoraj brez izjeme sami tuji.

Vse to je slovenski narod od nekdaj videl in zato se je med njim in Trboveljsko premogokopno družbo vodil vedno tih boj. Toda ker je bil slovenski narod neorganiziran in nezadostno pripravljen za to borbo in ker je Trboveljska družba poleg tega uživala vso podporo nemške vlade, je bil boj pred postankom Jugoslavije za slovenski narod brezizgleden in naši rudarji so kopali premog, da je mogla biti Trboveljska premogokopna družba nemškutarska trdnjava v Sloveniji.

Po prevratu so mislili redoljubi, da je prišel tudi za Trboveljsko premogokopno družbo dan obračuna. In naši mladinci so neke čase tudi mogočno ropotali. Toda ropot je skoraj utihnil in lepega dne je izvedela Slovenija o ženialnem činu mladincev, da so skoraj vse akcije Trboveljske premogokopne družbe pod slovensko upravo. Dobro se je tedaj godilo Slavske banke, slabo pa rudarjem in ministrska komisija, ki bi morala nastopiti proti Trboveljski premogokopni družbi, je to svojo dolžnost pogazila. Od tedaj naprej je bila zmaga Trboveljske premogokopne družbe zasigurana tudi v Jugoslaviji in njena pozicija tako močna, da se je mogla osvoboditi zadnjih spon in postati gospodarica, nekdanji mladinci stepe službe Slavske banke.

S to zmago Trboveljske družbe je dovršena narobe-nacionalizacija mladincev. Padla je Jadranska banka, padli so drugi zavodi in danes se dviga nad Slovenijo ataka tujega kapitala. Še nikdar nismo bili od premoči tujega kapitala tako ogroženi ko danes. Niti pred vojno net Kljub vsemu smo tedaj dvigali svoje denarne zavode in Mestna hranilnica ljubljanska, Ljubljanska kreditna banka ter Jadranska banka v Trstu so bile žive priče našega gospodarskega napredka.

Sedaj je Jadranska banka odpadla in pripravlja se ataka na Ljubljansko kreditno banko. Vse gospodarsko življenje pa ječi pod pezo visokih obresti in kakor nalašč se odteguje sedaj še denar iz poštno čekovnega zavoda.

Sloveniji se bliža kriza, ki more biti katastrofalna. Smatramo zato za svojo dolžnost, da vedno znova opozarjamo na boj, ki se vrši za ohranitev slovenskega gospodarstva. Danes je ta boj še tih in skoraj neopažen, toda skrajni čas je, da poseže v ta boj ves slovenski narod. Proti finančni premoči tujega kapitala bomo uspeli le, če bomo stali ko en mož v boju za svojo gospodarsko svobodo. Če ne vzdržimo v tem boju, potem nam

Argumenti opozicije vedno silnejši.

Dopoldanska seja.

Beograd, 27. marca. Stališče vlade glede razveljave mandatov HRSS postaja vedno težje. Opozicija nastopa z vedno bolj sijajnimi govorniki in vedno težjimi argumenti, dočim pošilja vlada v boj samo drugovrstne govornike, ki premlevajo stare fraze. Moralna zmaga opozicije je že danes gotovo dejstvo in množe se znaki, ki govorijo tudi o dejanski zmagi opozicije.

Na včerajšnji seji je kot prvi govoril dem. Kosta Timotijević.

Njegov govor je napravil globok vtis in povzročil med radikali mnogo nervoznosti. Nad vse srečno je primerjal radikale z radičevci. V osemdesetih letih je bila radikalna stranka revolucionarna. Vprizorila je vstajo in njen voditelj je šel v tujino, da bi z njeno pomočjo vrnil vladno. Tedanja agitacija radikalne stranke je bila na las podobna agitaciji Radičeve. Tedaj so radikali govorili, da je ljudstvo izvor vse moči. Radič pa pravi, da je suverenost ljudstva prva zahteva. Radikali so agitirali z izgravanjem opank, Radič pa proglašal seljaštvo. Radikalom so bili policisti nasilneži, pri Radiču so batinaši. Vojaštvo so nazivali radikali s soldatesko, Radič pa s sabljaši. Kakor so bili radikali ekstremni, tako je bil ekstremen Radič. Zato je dobro, če oblast takim strankam v njihovi mladosti ne dovoli vsega, toda ko pride stranka v svojo srednjo dobo, je treba postopati drugače. Vsi so poskušali skleniti z Radičem sporazum, toda uspel je samo Ljuba Davidović. On je dosegel sporazum, čegar osnovne črte so: Monarhija, spoštovanje lastnine, edina država in prekinjenje zvez s tujino. Radikali so dolžni, da popuste, ker drugače je sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci nemogoč.

Za Timotijevićem je govoril notranji minister Maksimović. Med njegovim govorom je prišlo do viharnih prizorov, ker je opozicija očitala ministru, da so njegovi dokumenti falzifikati. Senzacija je bila, ko je Maksimović na vprašanje Trumbića odgovoril, da ga zato ni pustil v tujino, ker ne sme imeti zagovornik več materiala ko obtožitelj. Nad tem nezadovoljnim nazorom se je zgrajala vsa skupščina.

Nato se je predsednik skupščine spominjal Francije. Ko je govoril Pavle Radič in proslavljal Francijo kot pokroviteljico zatiranih, je prišlo do incidentov in seja je bila nato zaključena.

Popoldanska seja.

GOVOR DR. ŠUPERINA.

Beograd, 27. marca. Včeraj ob 17. se je nadaljevala seja nar. skupščine. Na seji je imel poslanec HRSS dr. Šuperina precej dolg in zelo važen govor, značilen po svoji pomirljivosti. Med drugim je dr. Šuperina povedal sledeče:

bo malo pomagala naša politična svoboda, ker delali bomo le za tujca in od vsega velikega bogastva Slovenije bo nam ostalo samo to, kar nam bo vrnil tujec kot miloščino.

V tem boju, ki ga bojuje danes slovenski narod za svojo gospodarsko svobodo, pa stojijo mladinci v taboru nasprotnikov slovenskega naroda. Oni so prvi atakirali Jadransko banko in oni so pomagali tujcem pri sedanjih atakih na Ljub-

Jaz, kot ustanovitelj Hrvatske seljaške demokratske stranke vas moram seznaniti malo podrobneje o osnovnih načelih njenega programa. Mi, ki smo bili izvoljeni na dan 8. februarja t. l. in smo bili poslani semkaj, mi smo novi zastopniki in smo radi tega prav tako odgovorni ko stari zastopniki. Prvo temeljno načelo Hrvatske seljaške demokratske stranke je: vera v Boga. Nasprotno pa baš komunisti zanikajo eksistenco Boga.

Drugi temelj selj. stranke je: zakonitost. Vedno smo učili naš narod, da obstoji zakon, ker smo vedeli, da mal narod ne more uspeti z revolucijo.

Po vojni se je v mnogih krajih razvil republikanizem in narod je videl, kako je padlo eno carstvo za drugim. Naša država takrat še ni bila urejena in zato so mnogi mislili, če je drugod tako, da mora biti tudi pri nas. Sčasoma pa se je pokazalo, da za tako republikanstvo ni pri nas mesta in zato smo se brez vsakih pomislekov odrekli republikanstvu in brez pridržkov sprejemamo monarhizem in pri tem ostanemo. (Burno odobravanje.)

Tretje temeljno načelo seljaške stranke je: ustavnost. Pravi komunisti ne vedo, kaj je ustavnost. Tam vlada diktatura manjšine. Ako bi bil Radič jutri izpuščen in bi skušal propovedovati komunističen nauk, sem prepričan, da ne bi dobil niti enega glasu.

Četrti temelj naše stranke je: seljaško državno pravo. Nato Superina obširno govori o kmetijskem pravu in povdarja: Bili bi srečni, ako bi v bodoče prenehali nasilje in teror, katerega je režim dosedaj izvajal. »Mi smo rekli, da smo hrvatski narod. Toda mi smo sedaj trdno uverjeni in smatramo, da so Srbi, Hrvati in Slovenci en narod.«

Peti temelj je: Slovansko bratstvo in končno še seljaška sloga. Obširno razlaga pojmi seljaške sloge, ki gre pred vsem za tem, da se dajo seljakom iste pravice, ki jih uživajo ostale meščanske stranke. Nato govori o Radičevem vplivu v HRSS.

Jaz mislim, da Radič ni tako velik faktor v stranki. In obrnjen proti vladnim poslancem pravi: »Za vašo stranko je vsekakor, ni pa v naši stranki!« Mislim, da smo se o republiki že jasno izjavili. Z republikansko obliko smo mi zaključili. To je dovršena stvar. — Ploskanje na levi.

Kar se tiče vojske, veste sami prav dobro, da so naši zastopniki prišli sem in prisegli na ustavo. Sami morete sklepati, da je radi tega ustava za nas prav tako sveta, kakor za vas. V ustavi se nahajajo določila o vojski in nimamo ničesar odvzeti in dodati. Mi smo vam že dokazali in vam jasno povedali:

»Nismo in nečemo biti komunisti. Ako hočete sami med narodom odbrati svoje zastopnike, vam jasno izjavim: To niso

ljubljansko kreditno banko. Oni pa so bili krivi, da koplje slovenski rudar trboveljski premog za najnižjo plačo in pod svetovno pariteto, da pa plačuje slovenski konsument trboveljski premog pa najvišji ceni in nad svetovno pariteto.

Ta razlika je čista izguba slovenskega naroda in kdor je za povečanje te izgube, naj podpira mladine in v prihodnjem boju bomo branili le še ljubljansko Mestno hranilnico!

narodni zastopniki, marveč le zastopniki ad potestatem!« Govor Superine je napravil globok vtis na vso zbornico, zlasti na radikale.

Za njim je govoril

Mate Jagadić (HRSS)

o žrtvah, ki so padle za demovino, in poziva skupščino, da se spomni invalidov. Pravi, ako bi mi vse sile, ki jih uporabljamo na strankarskem polju, porabili za izvršenje sporazuma, bi bil sporazum prej gotov, kakor verifikacija mandatov. Poziva vse poslance, naj dobro premislijo, predno bodo izrekli končno besedo.

Za njim je govoril radikal Milutin Dragović, ki je ostro napadel Radiča in njegove zveze s komunisti. Mi ne preganjamo Hrvate, ampak agente Moskve. Končno je govoril še Nemeš dr. Moser. Navaja različne slučaje nasilja in terorja v Vojvodini, zlasti v Varaždinski županiji. Proti koncu govora apelira na skupščino, da se mandati HRSS ne razveljavijo. Seja je bila zaključena ob 20. Nato je večina poslancev odšla v narodno gledališče na proslavo francoskega dne.

SPAHO POKLICAN K KRALJU.

Beograd, 27. marca. Včeraj ob 10. dop. je kralj sprejel Pašića v avdienci, da se informira o situaciji in o odločitvi vlade. Radikali izjavljajo, da je Pašić rekel kralju, da je že odločeno, da se mandati HRSS razveljavijo in da vlada ne bo umaknila svojega sklepa. Kralj je pozval k sebi dr. Spaho. To je bila senzacija, ker politični krogi kaj sličnega sploh niso pričakovali. Spaho, ki je bil v avdienci od 11. do 11.30, je izjavil novinarjem, da je bila avdijenca zgolj privatnega značaja. Nato sta bila v dvoru Ljuba Jovanović in Ninčić. Vladna večina je bila radi Spahove avdijske zelo v skrbeh.

KRALJ ODPOTOVAL V TOPOLO.

Beograd, 27. marca. Proti vsemu pričakovanju je kralj sinoči nenadoma zapustil Beograd. Odšel je s posebnim vlakom v Topolo, kjer bo ostal nekoliko dni, tako da bodo rešena med tem časom vsa važna vprašanja. Radikali pravijo, da je kralj odšel zato, ker smatra, da je situacija popolnoma jasna in normalna. Opozicija pripisuje kraljevemu odhodu velik pomen.

TIK PRED ODLOČITVIJO.

Beograd, 27. marca. Včerajšnji dan je bil važen za vse politične kroge ne samo radi diskusije v skupščini, marveč radi konzultacij, katere je imel kralj včeraj z nekaterimi politiki. Vlada in opozicija nista imeli nobenih sej, ker sta že naprej sklenili vse potrebno in je potreba samo še sklepe pred parlamentom izvesti po redu, ki ga predvideva poslovnik. Včeraj se je vršila proslava francoskega dne v parlamentu in po celi državi. Danes bo končana verifikacijska debata. Senzacija dneva bo Radičev govor. Končna odločitev vlade se pričakuje šele pozno v noč.

POGAJANJA V FIRENCI.

Firence, 27. marca. Neki član italijanske delegacije na konferenci v Firenci je izjavil novinarjem, da delo konference le polagoma napreduje, ker so pogajanja zelo delikatnega značaja in bi bilo v prvi vrsti treba zaslišati mišljenje pomorskih in carinskih strokovnjakov.

Nacionalno delo „Narodnega bloka“.

Zadnja imenovanja pri direkciji drž. železnice v Ljubljani nam jasno kažejo, kam jadramo. Čez noč so upokojili pom. direktorja ing. Šego, znanega narodnega in kulturnega delavca ter prvovrstnega strokovnjaka, zato, da so spravili na odlična mesta same nemške nacionalce. Za načelnika mašinskega oddelka je imenovan ing. Dolinschek, nemški nacionalce. Za njegovega pomočnika pa ing. Jurman, nemški nacionalce (glej Deutsche Stimmen, št. 69. od 31. avgusta 1913, »Slov. Narod« št. 201 od 2. septembra 1913 in »Danc« št. 614 od 8. septembra 1913). Oba lomita za silo nekaj slovenščine, uradovati v uradnem jeziku nista zmožna.

Za načelnika gradbenega oddelka je imenovan ing. Hoffman, nemško-poljski žid. Njegov pomočnik je ing. Krick, nemški nacionalce. Oba sta tuja državljana kljub na magistratu izstavljeni do-

movnici; jugoslovanskega državljanstva nimata.

Vsi štirje imajo strogo nemške rod-bine.

Tako sta prišla dva najvažnejša tehnična oddelka v strogo nemško nacionalne roke.

Novi pomočnik direktorja je Hrvat, ki med Slovenci ni nikdar nacionalno delal, pa je sedaj za obljubo poddirektorskega mesta vzel člansko legitimacijo SDS.

Kakor se vidi, nima država kruha za slovenske izkušene strokovnjake in rodoljubne inteligente, pač pa za Nemce in tuje nemško-avstrijske državljane.

Takega čina, kot se je izvršil s to upokojitvijo in novim imenovanjem, ne bi bil sposoben noben še tako nemško nacionalen avstrijski minister. Kaj takega smo morali doživeti v Jugoslaviji od strani ministra - Srba. Slovenska javnost tega ne bo pozabila.

Nova pota velikobritanske politike.

Torkova seja angleškega parlamenta je bila senzacija. Na tej seji je podal zunanji minister Chamberlain smernice nove angleške politike in odločno utemeljil odklonitev ženevskega pakta. Dvorana je bila nabito polna, vsi poslanci so z napeto pozornostjo sledili izjavam Chamberlaina in celo najbolj ekstremni delavski poslanci so opustili vsak medklic. Le Mac Donald in Lloyd George sta stavila par vprašanj, na katera je Chamberlain takoj odgovoril. Nastop Chamberlaina je bil v vsakem oziru posrečen in na seji je želel triumf, kakor ga je jedva svoje dni dosegel njegov ded.

Med drugim je Chamberlain izjavil: »Konservativna vlada je postopala popolnoma korektno, ko je odklonila ženevski protokol.

Pomisliki proti ženevskemu paktu.

Ta protokol se je rodil dne 9. julija 1924, ko je odpotoval Mac Donald jedrno v Pariz, da reši londonsko konferenco in ko sta Herriot in Mac Donald izjavila, da sta obe vladi pripravljene sodelovati pri rešitvi varnostnega vprašanja potom Zveze narodov ali alične korporacije. Oba ministra sta nato odšla v Ženevo, kjer sta pri enakih čustvih predlagala Zvezi narodov dve popolnoma nasprotni smernici politike. Zelo delovni in zelo pametni prijatelji obeh (dr. Beneš) je skušal najti nato kompromisno formulo.

Protokol je Velika Britanija morala odkloniti, ker ni bila vpoštevana njena posebna lega. Protokol je za države z veliko stoječo vojsko, ne pa za pomorsko silo. Angleški pomorski strokovnjaki so izjavili, da bi morala Velika Britanija znatno pomnožiti svojo mornarico, če bi hotela zadostiti obveznostim, katere ji je nalagal ženevski protokol. Ameriška vlada sicer ni podala nobene uradne izjave o ženevskem protokolu, vendar pa prevladuje v vladnih krogih prepričanje, da bi ženevski protokol bolj ogrožal mir, ko pa ga varoval.

Največji pomislek pa velja ženevskemu protokolu, ker ne vidijo kontinentalne države v njem zadostne garancije za mir in vtrajajo na oborožitvi.

Kaj naj nadomesti ženevski protokol.

Velika Britanija se čuti obvezano, da za odklonitev ženevskega protokola gotovo nadomesti. Treba pa je pomisliti, da ima Velika Britanija že gotove obveznosti. Členi 22.-44. versajske pogodbe določajo, da pomeni vsaka kršitev demilitarizacije levega renskega obrežja sovražno dejanje proti vsem zaveznikom. Če zaradi tega je Vel. Britanija za razmere ob Renu interesirana.

Velika Britanija se je vedno borila proti eni celinski državi, ki si je hotela z vojaško močjo priboriti hegemonijo na kontinentu. Borili smo se proti Španiji, ko je bila na višku moči, in jo premagali, zmagali smo Napoleona in sprejeli smo izziv Nemčije in jo premagali. Nikdar se nismo takemu boju izognili in tudi v bodoče si ne bomo mogli nikdar dovoliti, da bi na tak boj resignirali.

Nemški predlog.

Chamberlain je nato podrobno razpravljalo o nemških predlogih. Prepričan se je, da so nemški predlogi zelo resno mišljeni. Čeprav glede njih še ni padla končna odločitev, vendar pomenijo napredek. Prostovoljno je Nemčija izjavila, da je pripravljena jamčiti za sedanje teritorialno stanje na zapadu. Glede izprememb na vzhodu pa je Nemčija izrecno izjavila, da izključuje vojno kot sredstvo za doseg kakšne izpremembe na vzhodu. Dalje je izjavila, da je pripravljena, skleniti s Francijo zaradi Rena posebno ga-

rancijsko pogodbo in pripravljena se je tudi z interesiranimi silami sporazumeti glede izvedbe členov 22.-44. versajske pogodbe. Tudi je Nemčija pripravljena skleniti z ostalimi mejnimi državami obsežne pogodbe glede obveznega razsodišča. Vse te predloge pa je stavila Nemčija brez vsakih pogojev.

Na vprašanja Mac Donalda in Lloyd George-a je dejal Chamberlain, da je treba nemške izjave glede vzhodne meje tako razumeti, da Nemčija sicer ni pripravljena jamčiti za posestno stanje na vzhodu, kakor je pripravljena to storiti za zapad, da pa izrecno izključuje vsako vojaško sredstvo za spremembo meje. Pogajanja, razsodišče, Zveza narodov, to bi bila sredstva, s katerimi bi hotela Nemčija doseči revizijo vzhodne meje.

Stališče do Francije.

Kot iskren prijatelj Francije je smatral Chamberlain za svojo dolžnost, da je ob priliki svojega zadnjega bivanja v Parizu Herriotu čisto odkrito povedal angleško stališče. Odkritostjo je razložil, da so se v zadnjih letih zgodile stvari, da je veliko-britanski vladi v bodoče popolnoma nemogoče skleniti s Francijo ali Belgijo enostranski vojaški dogovor proti Nemčiji.

Dalje je dejal, da je angleška vlada mnenja, da je treba nemškim predlogom pripisovati največji pomen, ker se ustvarja z njimi znošljivejša atmosfera. Chamberlain je povedal dalje tujim vladam, da mora Velika Britanija skleniti samo defenzivno pogodbo, in sicer v okviru Zveze narodov. Končno je jasno, da more podati Velika Britanija za rensko mejo, na kateri je interesirana dalekosežna garancija, da pa za druge meje tega ne more storiti.

S povzdignjenim glasom je nato povdarjal Chamberlain, da skuša Velika Britanija spremeniti pogodbo, ki so jo premaganci vsled sile zmage morali podpisati, v prostovoljno pogodbo, ki bi vzela premaganem možnost, da bi si drugod iskali nadomestila.

Poljska in Nemčija nimata nobenega pametnega vzroka za oborožen konflikt. Obe državi ste si ena na drugo navezani in na podlagi gospodarskih zvez mora priti med njima do prijateljskih odnosov. To bo mogoče, če so Nemci in Poljaki pripravljeni obrniti duhu od večeraj hrbet.

Koncem svojega govora je Chamberlain v toplih besedah apeliral na Nemčijo, da vstopi v Zvezo narodov in sicer na podlagi popolne enakopravnosti. Nemčija bo tudi dobila njej pripadajoče mesto v Svetu Zveze narodov. Nemčija pa mora biti pripravljena, da prevzame vse dolžnosti, ker vsako skrajšanje dolžnosti povzroči tudi skrajšanje pravic. Enakost vseh članov je prva podlaga Zveze narodov.

Končno je apeliral Chamberlain na parlament, ki je dolžan podpirati politiko sedanje vlade. S to politiko je konec dosedanjega kolebanja, ki je tako zelo škodovalo ugledu Velike Britanije.

Strah se plazi danes okoli posvetovalnic evropskih državnikov, ker očividno je katastrofa, če bo Evropa še naprej deljena v dva tabora. Če bodo še dalje obstojala skladišča orožja, potem mora to voditi do nove vojne. Državniki, ki bi pozabili ta skladišča odstraniti, ti državniiki bodo prokleti od pokoljenj, ki bodo morali zaradi njih v novo vojno. Če Velika Britanija danes hoče, ne bo v bodoče nobene vojne več.

Dolgotrajno odobravanje vsega parlamenta, tudi na delavskih klopih, je sledilo govoru Chamberlaina. Anglija je stopila s tem na nova pota in novi pacifistični cilj Velike Britanije je v zadoščenje vsem miroljubnim narodom.

Kmetje in Sovjeti.

Na vzhodu vladajo nad gospodarskim razmerjem med mestom in podeželjem takozvane »škarje«, to je diferenca v cenah poljedelskih in industrijskih proizvodov. Kmetje se opredeljujejo politično vedno bolj po gospodarskem položaju, ter prisegajo na opozicijo, če jim gre slabo, dočim se sprijaznijo jo z vlado ali pa so vsaj popolnoma brezbrizni napram njej, ako jim je zagotovljen gospodarski obstoj, in če jih lokalna poli-

cijska oblast preveč ne tlačijo, zato so v vzhodni Evropi »škarje« poleg tega tudi politični barometer. Z upeljavo črvenca je bil premosten v Rusiji prepad med mestom in podeželjem, ki ga je bila povzročila inflacija. Gospodarski cirkulacijski promet je bil zopet vzpostavljen in proizvodni mest so se zopet začeli prodajati na deželi, živila pa so pritekala zopet v mesto. Aproximacija mest se je zopet izboljšala in kmet je postal zopet

važni faktor na blagovnem trgu. Po stabilizaciji valute se »škarje« zopet zapirajo. To je pojav, ki se vrača na vzhodu s točnostjo ekonomskega zakona. Pri tem sta bili storjeni dve napaki: fenomen se je smatral za prehodno epizodo, dočim je trajen. Razven tega se je vzela za podlago samo cena žita, dočim prodaja kmet v resnici tudi druge poljedelske produkte in se s cenami samih ne more še sklepati na dohodek kmetijstva. Ako se upošteva samo cena žita, se zdi, da so »škarje« zaprte, dočim traja njihov uničujoč vpliv dalje. Edini dobiček ima od tega država banka, zakaj vsepovedi od poljskega koridorja do Volge, postajajo stari zlatniki in carski rublji, ki so bili tekom zadnjega desetletja tesavirani mobilni in romajo iz nogavic in drugih skrivališč v blagajne državne banke. V Rusiji se dvigajo cene žita radi slabe letine lanskega leta, ki je zadela po zadnjih uradnih podatkih 7.6 milijonov desatin s prebivalstvom sedmih milijonov in, ki je stala sovjetske 85 milijonov zlatih rubljev. Pri nakupih vlade v Moskvi so zvišali tekom decembra in januarja cene rži za 23, pšenice pa za 28 odstotkov. Kapital ima od neugodnega razmerja med cenami rži in moke privaten dobiček. V slednjih letošnjih ukrajinskih zaloz se ponujajo samo še dobave žita iz Sibirije in Urala, medtem, ko se je pričelo v raznih pokrajinah ob Volgi preseljevanje kmetov, ki pomeni bližajočo se lakoto. Obenem so padle poleg tega, kakor poroča »Ekonomska žizn«, v zadnjih dveh zimskih mesecih povprečne mesečne delavske mezde od 26 na 23 zlatih rubljev.

Zato se ni čuditi, da pri naknadnih volitvah, ki so bile deloma razpisane radi slabe volilne udeležbe pri občinskih volitvah, vladajoča stranka ni dobila nobenega prirastka, temveč so volitve končale z porastkom glasov brezstrankarskih kmetov - veleposesnikov. Da omenimo samo nekaj primerov: V guberniji Vladimir se je udeležilo kljub volilni svobodi pri 229.307 oddanih glasovih komaj predpisanih 35 odstotkov vseh volilcev. Šest okrajev gubernije Leningrad pošlje 2189 poslancev v svoje vaške sovjetke, med katerimi je 211 komunistov. Poraz komunistov na podeželju se nikakor ne izravna potom njihovih volilnih uspehov v mestih. V mestnem sovjetu v Harkov-u, kjer je znašala volilna udeležba celo 71 odstotkov, stoji 739 komunistov celih 520 brezstrankarjev nasproti. Sestava narodnosti ni nezanimiva. Izvoljenih je bilo 503 Velikorusi, 450 Ukrajincev, 200 Židov, po 1 mongol, 1 Danec in Francoz ter nekaj zastopnikov drugih nacij. Partijsko oficijozno se priznava neuspeh novih volitev, s pripombo, da časna reakcija ne more izpodkopati sistema.

Poleg tihega boja v od stranke vladani javni volilni fronti napreduje neopazeno podzemeljski boj vasi zoper komunizem. Razven vaških korespondentov obleži vedno več pristašev komunistične partije na bojišču, tako da je moral določiti svet ljudskih komisarjev ne samo posebne kazni, marveč tudi tajnost imen vseh vaških korespondentov. Iz vsake številke »Izvestij« se da sestaviti bolj ali manj obširna lista ubojev. Dne 31. januarja t. l. se je oficijelno priznala sledeča lista izgub: vaški korespondent Vjaskov, vas Nižni Kems, Vilejki Ustjuk; član vaškega sovjeta Prizev, vas Sebilov, okraj Babrujsk; tajnik komunistične mladinske zveze Baranekijevič, vas Mokroj, gubernija Minsk. Dne 13. februarja: gospa Subotina, članica »Volispolkom«, v okraju Perejaslavl; vaški korespondent Skvirski, vas Kolodistoj, gubernija Jekaterinoslavl; vaški korespondent Nikitin, vas Borak, gubernija Leningrad; dva vaška korespondenta v Velikem Ustjuku, gubernija Vologda. Aretacija storilcev se zelo redko kedaj posreči. Zato pa Steklov prav po mojstersko zavija. Skuša prepričati, da čutijo zločinski elementi, v katerih živi še spomin na intervencijsko politiko, še zadnji odpor zoper »visoko moralo sovjetov« v sebi in žele zadati »heroičnemu boljševizmu« zadnji udarec. Te preostanke »belega terorja« se mora brezobzirno kaznovati. In ker se mogoče neupravičeno domneva, da izhaja pasivna rezistenca iz krogov raznih velikih posestnikov, nekaterih bivših »pomješčikov«, ki so ostali na svojih nacionaliziranih posestvih kot upravitelji, je izdal svet ljudskih komisarjev nov izgonški dekret. Glasom tega dekreta so razlašeni vsi oni posestniki, ki so stali pred revolucijo na pram prebivalstvu v feudalnem razmerju ali pa pripadajo dandanes »trgovskemu stanu«. Oddati morajo inventar, ki jim je bil prepunjen po nacionaliziranju, ter se jih izžene v kolonizacijske pokrajine vzhoda. Posestva v obmejnih pokrajinah zapadejo najpreje vaškim siromakom. Vobče je dovoljeno, da se letošnja žetev še pospravi, ter se izvrši preselitev do 1. januarja 1926. leta.

Politične vesti.

Govor Urojića je vzbudil v skupščini posebno pozornost. Radikali so poslušali Urojića z največjo pazljivostjo in ko so samostojni demokrati skušali s svojimi večnimi neslanimi opazkami motiti govornika, je neovirano vstal radikalni veljak Trifković in zaklical: »To je sramota! Molčite! Nočem poslušati vas, hočem poslušati tega moža!« Med drugim je dejal Urojić: »Predgovorniki so preskočili neko važno dejstvo, to je sklep hrvatskega sabora z dne 29. oktobra 1918. Tedaj je bila osnovana neodvisna hrvatska država, ki je imela stopiti v skupno zajednico s skupno državo SHS. Ureditev te države naj bi izvedla konstituenta. Kar se je pozneje sklenilo, je bilo nasprotno temu sklepu. Ko je bila Jugoslavija ustanovljena, je vsem kmetom močneje udarilo srce, ker smo bili prepričani, da je prišel čas, ko bo tudi naš narod prišel do veljave. Ne za

rušitev temveč za ureditev države smo se organizirali. Mi smo bili tisti, ki smo zlomili komunizem na Hrvatskem in mi smo bili oni, ki smo odvrgli ujetnike iz Rusije od komunizma. V tistih časih ni imel Pribičević na Hrvatskem nikogar za seboj razven komunistov. Cela komunistična organizacija v Dolnjem Selu je vstopila v Pribičevićovo stranko. V našem programu je na prvem mestu točka, da mora imeti kmet svoj nedotakljiv dom. Dalje zahtevamo, da ima kmet svojo polno svobodo. Če je to doseženo, potem je republika brez ozira na forme vladavine. Obzalejemo, da niso radikali že preje čitali našega programa. Zavedamo se, da smo dolžni plačati davke, toda vedeti hočemo, zakaj jih plačamo. Če bo narod zadovoljen. Potem bo branil državo tudi s krvjo.« Nato govori obširno o volilnih nasiljih in vehementno napada Pribičevića in Wilderja. Koncem svojega govora je dejal Urojić: »Vi grozite, da zapodite iz tega parlamenta predstavitelje Hrvatov. Dvojni cilj vas pri tem vodi: Prvi je, da ostane Hrvatska pašaluk Pribičevića, a drugi, da se prepreči sporazum med hrvatskim in srbskim kmetom. Hrvatski kmet nima ničesar proti srbskemu kmetu in ve, da on ni temu kriv, kar se dogaja. Če nas, hrvatske zastopnike zapodite iz parlamenta, potem sem uverjen, da pride čas, ko vam bo sodil srbski, kumadiński kmet, ker niste pustili, da pridemo v parlament in da sodelujemo v parlamentu.«

Nemške predsedniške volitve se vrše v nedeljo. Po vsej verjetnosti bo volilna udeležba zelo dobra, ker se vse zaveda, da je oseba novega predsednika odločilna važnosti za nadaljnji politični razvoj Nemčije. Nima sicer nemški predsednik te moči ko ameriški, toda tudi nima samo reprezentativnih dolžnosti. Predsednik imenuje ministrski svet, prisostvuje sejam vlade in je vedno v stanu, da vpliva na smer politike. Posebno v Nemčiji, kjer vprašanje monarhije in republike še vedno ni rešeno, je važno, da je predsednik odločen pristaš republikanske misli, ker bi drugače mogle intrige monarhistov vedno ogrožati republiko. Po zadnjih volilnih rezultatih je bilo oddanih glasov za stranke weimarske koalicije (soc. dem., centum in demokrati) 13.892.000 glasov, dočim so dobile desničarske stranke (ljudska stranka, nacionalci, bavarska ljudska stranka, kmečka zveza in nacionalni socialisti) le 12.541.000 glasov. Če bi se torej republikanske stranke zedinile, potem bi bilo skoraj gotovo, da bi njihov kandidat zmagal. Skupen nastop pa so onemogočili socialni demokrati, ki so postavili kot svojega kandidata bivšega pruskega ministrskega predsednika Brauna. Brez dvoma je, da je Braun odličen državnik, sijajen govornik in širokopotezen politik in da po svojih zmožnostih spada na mesto Eberta. Toda njegova volitev je brezizgledna in je nekaj časa celo resno omogočala izvolitev desničarskega kandidata. Nacionalisti so namreč bili tako uvidelni, da so resignirali na lastnega kandidata in ponudili najprej kandidaturu članu centruma Stegerwaldu, nato pa demokratu Gesslerju. Stegerwalda je moral centrum odkloniti, ker je bil v lastnih vrstah premočan odpor proti tej kandidaturi. Vse pa je kazalo, da bo kandidatura vojnega ministra sprejeta. Zastopniki centruma so si izprosili samo eno uro časa, da o stvari odloči vodstvo stranke. V zadnjem hipu pa je Stresemann, ki je osebno nasprotnik Gesslerja, preprečil, da bi se dovolila zastopnikom centruma ena ura časa. V 38. minuti je bil ta sklep centruma sporočen in par minut kasneje je strankino vodstvo bilo pripravljeno sprejeti Gesslerjevo kandidaturu. 23 minut je odločilo. Nato so postavili desničarji kot svojega kandidata nadžupana v Duisburgu, ki pa ne uživa velikega ugleda. Kandidat centruma je dr. Marx, ki se je kot državni kancelar »zakal«. Najboljši kandidat pa je demokrat dr. Hellpach, samo žal nima skoraj nobene nade na uspeh. Gotovo je, da pri prvem glasovanju ne dobi noben kandidat potrebne absolutne večine, da pa bo dobil pri drugem glasovanju dne 26. aprila dr. Marx kot skupni kandidat weimarske koalicije potrebno relativno večino. Seveda so presenečenja tudi pri predsedniških volitvah mogoča.

Prvi nemški govor v francoskem parlamentu. Koncem torkove seje francoskega parlamenta se je oglasil k besedi nemški komunist Hueber iz Alzacije. Ker ne zna francosko, je govoril v nemškem alzaškem dialektu. Stenografi in žurnalisti niso njegovega govora zabeležili. Ostali poslanci pa so se mu samo smehljali. Predsednik zbornice Painlevé je zaprosil njegove tovariše, da mu izroče prevod govora. Ko ga je Painlevé prebral, je izjavil, da je ravnal kot dober Francoz, ko je dopustil, da govori zastopnik Alzacije v svojem narečju, da pa njegovo doktrino odločno odklanja. Isto je izjavil tudi Herriot.

Zinovjev o krizi med češkimi komunisti. Na seji komunistične internacionale je govoril Zinovjev tudi o krizi češke komunistične stranke. Dejal je, da se ne bodo uresničile škodoželjne nade buržujev in druge internacionale. Češkoslovaški proletariati bo ostal zvest Moskvi in do cepitve ne bo prišlo. Vprašanje komunistične stranke v Češkoslovaški je sicer nad vse težavno, toda bo rešeno z ohranitvijo ednosti v stranki. Ostali komun. generali so se posebno ostro izrazili proti Smeralu in njegovi skupini. Značilne je tudi to, da se je vsem kompromitiranim češkoslovaškim komunistom njih grehe odpuščilo in da uživajo še naprej popolno zaupanje Moskve.

Arabci in eionisti. Odpor Arabcev proti naseljevanju Judov v Palestini stalno raste. Angleška vlada je poslala v varstvo Balfourja, ki bo otvoril židovsko univerzo v Jeruzalemu, polk konjenice ter večje število tankov in oklopnih avtomobilov. Arabci so proglasili kot protest proti angleški favorizaciji židov nacionalno žalost.

je stala na mizi v sobi. Hudobni jeziki so začeli šepetati o ljubezni starega maestra in 18 letne devojčice. In tako je prišlo, da so zvedeli o stvari tudi roditelji oboževane devojke, ki so prav prozajčno odslavili zaljubljenega muzikanta. Nesrečni starček s tem še ni bil ozdravljen. Povabil je svojo hčerčico na sestanek ter ji razkril svoje srce. »Zate, samo zate živim, brez tebe ne morem živeti. Stori, da bom vedno poleg tebe.« Čudno ga je pogledala devojka. ter odgovorila: »Vam sigurno danes ni dobro, gospod maestro. Idite domov, spijte čašo vode in odleglo vam bo.« Oprostila se je in odhitela domov. Od tega časa so začeli muzikanta boleti zobje. Hodil je od lekarne do lekarne, ter s solzami v očeh kupoval praške zoper zobobol. Ko je imel zadostno zalogo »zdravil«, si je najel v hotelu Central sobo, ter zavžil vse praške naenkrat. Skoraj nato pa so se že razlegali iz njegove sobe bučni klici na pomoč. Toda bilo je prepozno. Noben zdravnik mu ni mogel več pomagati. Mučil se je vso noč in ves naslednji dan, potem pa je izdihnil svojo zaljubljeno dušo.

— Radi fizičnih palic sta se stopla mesarški pomočnik Janko Erbežar iz Hrastja in posestnik Jaka Kastelic. Erbežar je namreč svedeloval Kastelico, naj pelje v Ljubljano voz fizičnih palic, češ tam jih lahko dobro proda. Ker pa Kastelic svojih palic ni tako dobro prodal, kakor je mislil, je prišlo med njima in Erbežarjem pred Čišnovarjevo gostilno do prepira, ki se je končal s tem, da je Kastelic Erbežarja prav pošteno namlatil z bičem. Erbežar je moral nesti svoj hrbet zdravniku na ogled.

Fatvine. V torek dopoldne je ukradla neznanca ženska zasebnici Karolini Hergancevi na Vodnikovem trgu iz žepa denarnico s 75 dinarji. — Prekupčevalki Mariji Tarzman je ukradla isto dopoldne izpred barake brajčevke Čermelj na Dunajski cesti steklenico rumove esence, par kilogramov drozba in nekaj salate. Prekupčevalka objokuje škodo 120 dinarjev. — Železniškemu uradniku Francu Zupanu, Novi Vodmat, Društvena ulica, je bilo ukradeno ščene, vredno 120 di-

narjev. — Premikalnemu nadziralstvu Francu Dolinšku, Vodmatska ulica 80, je bil ukraden s stene hiše 3 metre dolg pločevinast žleb. Starilci v vseh slučajih neznani. — Akademik Mustafa K. in njegova obleka. Akademiku Mustafi K. sta izginila pred nekaj dnevi iz Akademskega kolegija, kjer stanuje, suknja in telovnik v vrednosti 1000 dinarjev. Čez nekaj dni jo je mahnil K. na starino ter našel ukradeno obleko pri starinarju Martinu Drametu. Starinar mu je povedal, da je obleko prodal neki mladenič, ki ga je obenem prosil, naj obleke ne proda, ker jo hoče kupiti po par dnevih nazaj.

Pat in Patathon.

Samo v Franciji in deželah bivše Avstrije se imenujeta dva nedosegljiva komika Pat in Patathon. Na Danskem jima pravijo »Fyrtaarnet og Bivognen« (svetelnik in priklopni voziček). Angleži ju poznajo oba kot »Long and short« (dolgi in kratki). V Italiji sta X in Y in v vsaki državi imata drugo ime. V resnici pa se imenujeta čisto drugače. Dolgi Pat se piše Karl Schenström, kratki Patathon pa Harold Madsen. Pat je star 34 let, Patathon pa 43. Oba sta poročena in kakor se govori, srečna v zakonu. Pat je bil 20 let komik na nekem gledališču v Kodanju. Pred tem je bil knjigovez. Ker je bil dober pevec, je dostikrat nastopil v privatnih krožkih. Prigovarjali so mu, da naj gre na gledališče in Pat je ubogal in postal komik. Patathon je sin nekega danskega gostilničarja. Ko je bil še otrok, je hotel na vsak način nastopiti v cirkusu. Toda njegove oči ni hotel o tem ničesar slišati. Ko je prišel v njegov kraj zopet enkrat nek cirkus, je šel 13 letni Patathon k direktorju cirkusa in ga prosil, da ga nastavi. Ko ga je direktor vprašal, kaj za zna, se je postavil Patathon na glavo, delal koleša, hodil po rokah in pridobil direktorja, da mu je ta obljubil, da ga angažira, če to dovoli oče. Oče pa je ugovarjal in šele po »smih dneih je privolil. Tako je prišel Patathon k cirkusu. Bil je jezdec, akrobat in končno kačji človek. To bi mu sedaj le malokdo verjel. Na vse zadnje pa je

postal »bedasti Avgust« in leta 1920 mu je ponudil ravnatelj filmske družbe »Palladium«, da nastopi skupno s Patom. Tako je nastal prvi film »Filmski flirt« in nato drugi »On, ona in Hamlet« in Pat in Patathon sta postala slavna. In kakor sta zatrjevala te dni na Dunaju, nameravata še dolgo časa ostati skupaj v blagor in veselje zabaveželne javnosti.

Gospodarstvo.

Ljubljanska borza,
dne 26. marca 1925.

Vrednote: 7% invest. pos. iz l. 1921 den. 64, bl. 65; 2½% drž. renta za vojno škodo bl. 160; Celjska pos. den. 210, bl. 212; Ljubljanska kred. banka den. 235; Merkantilna banka den. 110, bl. 110; Prva hrv. šted. den. 830, bl. 840; Slavenska banka den. 72; Kred. zav. za trg. in ind. den. 190, bl. 200; Strojne tov. in liv. bl. 135; Združ. pap. Vevče den. 100, bl. 110; Nihag den. 50; Štavnica družba den. 265, bl. 280.

Produktna borza: Bordonali, 6 m < me- dia 8, 35/35 do 40/40, fco meja den. 450; smrekove deske, monte, paralel. pričeljene, 4 m dolž., od 16 cm, 12 mm, 18 mm, fco meja den. 610; bukova drva, 1 m dolž., napol- suha, fco meja tranz., 5 vag., den. 25, bl. 25; bukovo oglje la, vilano, fco meja tranz., 1 vag., den. 118, bl. 118; pšenica prekmurska 74/75, fco Dolnja Lendava bl. 470; pšenica medjimurska, 72 kg, par. Ljubljana bl. 465; odpadki pšenice, pariteta Ljubljana bl. 300; otrobi pšenični, drobni, jula vreče, fco Ljubljana bl. 210; otrobi pšenični, drobni, pol pap. pol jula vreče, fco Ljubljana bl. 205; otrobi pšenični, debeli, jula vreče, par. Ljubljana bl. 257.50; koroza promptna slavonska, par. Ljubljana bl. 212.50; koroza drobna, medjimurska par. Ljubljana bl. 240; koroza okrogla, prompt., fco medjimurska post. bl. 230; ajda siva, fco štaj. post. bl. 287.50; ječ- men 61.5/62 kg, fco Ljubljana, 1 vag., den. 350, bl. 350; krumpir rdečkast, fco štaj. post.

bl. 140; krumpir beli, fco štaj. post. bl. 135; krumpir rumeni, fco štaj. post. bl. 110.

BORZE:

Beograd, 26. marca. London 303.50, New York 63.30, Pariz 334.50, Praga 188.30, Curih 12.22, Dunaj 0.0898, Berlin 15.10, Milan 285.03.

Curih, 26. marca. Beograd 8.15, Pariz 27.25, London 24.125, New York 5.186, Milan 21.12, Praga 15.40, Dunaj 0.00735.

× Licenciranje bikov plemenjakov. V smislu zakona o povzdigi govedoreje morajo vsi živinorejci v ljubljanskem mestnem okolišu naznaniti pismeno ali ustno mestnemu gospodarskemu uradu najkasneje do 15. aprila 1925 svoje bika, ki jih nameravajo uporabljati za plemenitev tujih krav in telic. Pismena naznanila morajo obsegati ime, priimek in bivališče bikovega posestnika, popis in pasmo naznanjenega bika ter napoved, je-li bil bik že licenciran (datum in števil. dopustnice). Vse te mestnemu gospodarskemu uradu naznanjene bika bo pregledala posebna licencovalna komisija, ki bo posestnikom najboljših pripoznanih bikov razdelila tudi primerno nagrado. Čas in kraj licencovanja, kakor tudi pogoji o razdelitvi nagrade, se bodo naznanili pozneje.

× Nemška Državna banka v l. 1924. Letni zaključek nemške novčane banke izkazuje v letu 1924 celotnega prometa 526 milijard državnih mark (1 marka = 15 Din). Čisti dobiček znaša 22.5 milijonov mark ter se je razdelila 10 odstotna dividenda. Kritje ob- toka novčanic, kateremu so prištet tudi »Rentenmark«-bankovci, znaša 55 odstotkov. Vodstvo banke upa, da se mu kmalu posreči, znižati diskontno mero.

Izdajatelj:

dr. Josip Hacin.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Jack London:

(45)

Burni doživljaji. Roman z južnega morja.

Toda vedel je, da jih ne more dobiti, predno se ne vrne Joana z dvojadre- nico, kajti vse one ladje, ki so se obrtoma pečale z novčenjem so imele sklenjeno dol- gotrajne pogodbe z drugimi naseljenci. Toda cruce mora imati. In če Joana ne bo imela sreče, da kupi dvojadrenico, bodo gotovo mi- nili še najmanj trije meseci, predno bodo mogli prvi novonajeti delavci dospeti na Be- rande.

En teden po odhodu parnika Upolu se je zasedla pri Berande ladja »Malakuta« in njen kapitan je prišel na breg, da pokram- lja in poigra na biljard, dokler ne zapiha ve- ter. — Poleg tega, — je dejal nadzorniku svojega skladišča, da pojde vsekakor na breg, ker mora tam izročiti velike zavoje semen z natančnimi navodili Joaninimi, kako jih je treba saditi. Končno pa da mora Shel- dona nekoliko zaramiti s presenečenjem in vestmi, ki jih prinaša s seboj.

Kapitan Auckland se je najprej lotil igre na biljardu in šele pozno je iztrebil svojo bombo.

— Ta vaša gospodična Lacklandova je si- jajna ženska, — se je nasmeljal. — Pravi, da je vaša družabnica. Ali res?

Sheldon je hladno pritrdil. — Kaj vraga? To je presenečenje! No, Guonta in Talage ni mogla prepričati o tem. Tam so sicer vajeni najrazličnejših posebnosti, toda — beho! — toda, ta o družabništvu jim je bila le predebela, dasi jim je služila za pretezo, da so si mogli bolj pogostoma nalivati kozarce.

— Kaj pa je čudnega na tem? To je ven- dar navadna trgovska pogodba. — Sheldon se je delal, kot bi bile podobne pogodbe na plantažah Salomonskih otokov popolnoma vsakdanji pojavi. — Vložila je v Berande okrog tisočpetsto funtov.

— To je tudi ona pravila. — In odpulja v Sidney po trgovskih po- silih plantaže.

— Oho, tega pa ni storila. — Kaj ste rekli? — je vprašal Sheldon. — Upolu je že odpul. — Kapitan Auck- land je srebiral svoj whisky z dražljivo po- časnostjo. — Toda gospodične Lacklandove ni bilo na krovu.

— Dragi prijatelj, če ste prišli sem z na- menom, da vzbudite mojo radovednost, — je dejal Sheldon, — se vam je to popolnoma posrečilo. Sedaj pa povejte odkrito, kaj se je zgodilo. —

— Predvsem naj vam povem, da je Joana kupila dvojadrenico »Martha«, — je odgovoril kapitan ter našteval odgovore na prstih.

— Drugič, »Martha« se sedaj nahaja pred petinami na Poonga-Poonga. Oropana je vsega, kar se sploh da odnesti in pri prvem navalu morja se bo razbila na kose. Tretjič, gospodična Lacklandova je je kupila na draž- bi. Tretji pomočnik vladnega komisarja ji je prisodil ladjo za petinpetdeset funtov. Z njo sem dražil edino jaz. »Dvajset« sem ponudil, »petindvajset«, je rekla vaša mala deklica. »Trideset«, sem dejal, nato ona »štirideset«, pa zopet jaz »petdeset«. »Pet- inpetdeset«, je odgovorila ona. Tedaj sem pa običal. »Počakajte,« sem ji dejal, da se do- govorim z lastniki moje ladje. »Ne, tega ne dovolim,« je odgovorila. »Navada je taka,« sem dejal jaz. »Nikjer na vsem svetu,« mi je rekla. »Toda uljudnost na Salomonskih otokih zahteva to,« sem odvrnil.

— Da vam povem, prepričan sem bil, da bi bil Burnett popustil, ona pa vam je nenado- ma začela šepetati, tako sladko in živahno, da je bilo kaj. »Gospod dražitelj, saj boste tako ljubezni in nadaljevali prodajo na običajen način? Imam še mnogo drugega po- sla in ne moremo čakati tu vso noč na ljudi, ki ne vedo, kako naj se odločijo.« In pri tem se vam tako prešmentano nasmehljala Bur- nettu, da vam je Burnett — vrag ga od-

nesi — pričel izključevati: »K prvemu, — k drugemu, zadnja ponudba je petinpetdeset soveregnov, — k drugemu in — k tretjemu, — vam, gospodična — eh kako se, prosim, imenujete?«

— »Joana Lacklandova,« pravi ona in se mi smeje. In tako vam je kupila »Martho«.

Sheldon se je hipoma zdrnil. »Martha«! Lepša dvojadrenica kot »Malakuta«, morda sploh najboljša na Salomonskih otokih. To je bila ladja, ki bi bila kot nalašč za nova- čenje in baš ob pravem času jo je kupila. Toda takoj se je zavedel, kako malo upanja na rešitev je bilo, če so tako ladjo prodali na dražbi za petinpetdeset funtov.

— Kako je vendar prišlo do tega? — je vprašal. — Ali se niso prenačili s tem, da so »Martho« prodali?

— Seveda. Saj poznate kleči pri Poonga-Poonga. Vsa ladja ni vredna groša, ako se le malo vznemiri morje in sedaj je vsak hip pričakovati, da prične pihati severno- zapadni veter. Posadka jo je popolnoma za- pustila. Kakor veste, je bila vsa posadka, od prvega do zadnjega s kuharjem vred, udeležena pri organiziranih kupčijah te ladje. Imeli so shod in so odglasovali, da jo prodajo.

— Toda, zakaj je niso skušali rešiti?

(Dalje sledi.)

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 3.—, vsaka nadaljna beseda 50 para.

Samostojna

Inteligentna gospodična prikupljive znanjosti želi znanstva s izobraže- nim, značajnim, odličnim dobro si- tuiranim gospodom od 40 do 50 let v svrhu eventualne ženitve. Le resne ponudbe pod »Slučaj« na upravo lista.

Čebulček in česen
nudi najceneje Sever
& Komp., Ljubljana.

Cenitve industrijskih, obrtnih in drugih podjetij

prevzame po lastnih strokovnjakih ter oddaja dotična mnenja (ekspo- zice Gospodarska pisarna družba z. z. v Ljubljani, Wolfova ulica 1/II. lista.

Elegantna

opetnica, nova kompletna, jesenova politirana, se takoj ugodno proda. Naslov pove uprava.

Kapitalisti!

Vaša tovarna v Sloveniji, tako vpe- tana, da ne more toliko izdelati, ko- liker ima naročil, brez konkurence, želi povečati obrat. Potreben kapital 500.000 Din proti vključbi ali pristop kot družabnik v osebni sodelova- njem. Sprejme se tudi inostranski kapital. Uspešno posredovanje se honorira po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod: »Tovarna 125«.

Na dobro

in ceno domačo hrano se sprejme gospodov in gospodičen. Naslov se izve v upravi lista.

19 let

priznane, »Larucin« pilule najsigur- nejše ozdravijo kapavico (Tripper). — Dobiva se po vseh lekarnah po 20 Din škatlja. Po pošti razpošilja lekarna Blum, Subotica.

Mesečno sobo

išče novinar. Ponudbe na upravo li- sta pod »Tako«.

Krajevne zastopnike sprejema

večja zavarovalna družba pod selo ugodnimi pogoji. Pismene ponudbe pod »Zavarovalnica« na »Publicitas« d. d., Ljubljana.

„Opeka“

prvovrstne zidake priporoča opekarna

„EMONA“ D. D.

v Ljubljani — Tovarna na Viču (Brdo) — Pisarna v Pražakovi ulici 3, prtiličje.

„Splošna knjižnica“ nudi sledeče najnovejše zvezke:

D. Feigel: Domače živali, humorističen spis, 72 strani, brošura	Din 10.— vez. Din 15.—
H. Murger: La Bohème roman, 402 strani,	35.— „ 42.—
A. Remec: Magda, tragedija, 85 strani,	14.— „ 20.—
Dr. F. Göstl: Misterij duše, poljudni pregled psihijatrije, 276 strani,	35.— „ 42.—
Dr. A. Gosar: Socijalna ekonomija, 300 strani	85.— „ 95.—
T. Zielinski: Antični in moderni svet, 101 strani	36.— „ 45.—

NAROČILA SPREJEMA:

ZVEZNA KNJIGARNA, Ljubljana, Marijin trg št. 8

Kupi se

malo posestvo v bližini mesta Ljub- ljane, pripravno za obrt. — Ponudbe na upravo lista pod »Kupec«.

Samostojna gospodična

želi poročiti uradnika v starosti do 50 let. — Ponudbe prosí na upravo lista pod: »Nada«.

Oglašajte v „Narodnem Dnevniku“!

Najboljši
šivalni stroj
je edino le

Josip
Petelinc-a

znanka
Gritzner in Adler
za rodbino, obrt in industrijo
Ljubljana blizu Pražerne-
vega spomenika
Pouk v vezanju brezplačen, Večletna garancija.
Delavnica za popravila

Na voliko Telefon 913 Na malo

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug
Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24

Telefon števil. 560

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Naročajte in razširjajte „Narodni Dnevnik“!